

Redaktion

Bo J A Haglund, chefredaktör och ansvarig utgivare
 Sarah Axelsson, redaktör
 Jan Halldin, debattredaktör

Socialmedicinsk tidskrifts styrelse/nätverk

Ragnar Westerling ordförande, Anne Hammarström, Stig Larsson, Sara Lindeberg, Asgeir Helgason, Sara Sjölund, Göran Henriksson, Kristina Holmgren, Margareta Kristenson

Att problematisera implementeringsprocessen

Socialmedicinsk tidskrift har sedan 2011 publicerat tre nummer om hur den s.k. Marmotkommissionens arbete om jämlikhet i hälsa tagits emot och tillämpats på olika samhällsnivåer i det svenska samhället (se Vol 88, Nr 4 (2011): PostMarmot Om sociala skillnader i hälsa; Vol 91, Nr 3 (2014): Sociala investeringar; Vol 91, Nr 5 (2014): Malmökommissionen visar vägen).

Under de senaste åren har imponerande många nya initiativ tagits och avsikten med detta nummer med samma fokus är att dels redovisa vad som praktiskt har ägt rum i Sverige och i Norden, dels diskutera implementeringsproblematiken d.v.s. analysera svårigheter att motverka hälsoskillnader och påverka fördelningen av sociala bestämningfaktorer i befolkningen. En analys av dessa svårigheter speglas i en ny skandinavisk jämförelse som återges i rapporten Tackling Health Inequalities Locally: the Scandinavian Experience. Ojämlikhet i hälsa – den skandinaviska erfarenheten (www.sst.dk/nordisk).

Några av nyckelartiklarna i detta nummer är artiklarna som problematiserar möjligheterna att genomföra ett förändringsarbete med avsikt att skapa mer jämlik hälsa. Statsvetaren Karl Löfgren ger i artikeln om Konsten att genomföra politiska beslut verktyg för analys av hur den här förändringsprocessen ser ut. Vi har sedan 1980-talet varit bra på att genom

samhällsanalyser tydliggöra hur hälsa ser ut för olika grupper. Vi har, visar det här numret, blivit bättre på politikformuleringen utgående från samhällsanalyser, men implementeringsprocesser och att tydliggöra implementeringens resultat är processer vi står i början av. I princip finns tre användbara policyinstrument för beslutsfattare för att åstadkomma förändring: ekonomiska-, reglerande- och kommunikativa instrument. De ekonomiska med t.ex. stöd vid köp av miljövänliga bilar eller extra skatt på tobak och socker. Reglerande instrument kan vara lagar som reglerar ansvar för hälsofrämjande arbete som beskrivs i artikeln om Norska erfarenheter. I Sverige har framförallt det kommunikativa instrumentet prioriterats med främst olika informationskampanjer. Dags att börja använda oss av de andra policyinstrumenten? Kan det bli förslag från Kommissionen för jämlik hälsa?

Bo J A Haglund
 Chefredaktör och professor